

Nader onderzoek steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel

Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming – Soortenbescherming voor dijkversterking Stad Tiel, deelgebied Fluvia Tiel - Nachtegaallaan

17 mei 2021

Verantwoording

Titel	Nader onderzoek steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel
Opdrachtgever	Waterschap Rivierenland
Projectleider	Hans van Kooten
Auteur(s)	Harm Bolle
Tweede lezer	Berto van Dam
Uitvoering inspectiewerk	Bram Rijksen
Projectnummer	1274666
Aantal pagina's	11
Datum	17 mei 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	4
2.1	Huidige situatie	4
2.1.1	Plangebied Fluvia Tiel- Nachtegaallaan	4
2.2	Beoogde ontwikkeling	5
3	Wet natuurbescherming	6
4	Methoden	6
5	Resultaten en effectenbepaling	8
5.1	Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter	8
5.2	Effectbeoordeling	9
5.3	Zorgplicht en algemene broedvogels	9
6	Conclusies en aanbevelingen	9
6.1	Effecten beoogde ontwikkeling	9
7	Literatuur	10

1 Inleiding

Waterschap Rivierenland is voornemens om bij de stad Tiel de dijkversterking Stad Tiel uit te voeren. Door werkzaamheden worden dichte groenstructuren langs de dijk verwijderd. Hiervoor is een natuurtoets opgesteld (TAUW, 2019) en er is nader onderzoek uitgevoerd (TAUW 2020a&b).

De dijkversterking bij Stad Tiel is opgedeeld in een aantal deeltrajecten. Deeltraject 2, Fluvia Tiel, is in 2018 reeds versterkt, en maakt geen deel uit van de dijkversterking Stad Tiel. Omdat ten behoeve van een toekomstige dijkversterking werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in een groenstrook tussen de Nachtegaallaan en de Echteldsedijk (hierna te noemen: Fluvia Tiel – Nachtegaallaan), is voor dit gebied een aanvulling op de reeds uitgevoerde natuurtoets uitgevoerd. Uit deze aanvullende natuurtoets (TAUW, 2021) blijkt dat het deeltraject Fluvia Tiel-Nachtegaallaan, aanvullend nader onderzoek nodig is naar bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter.

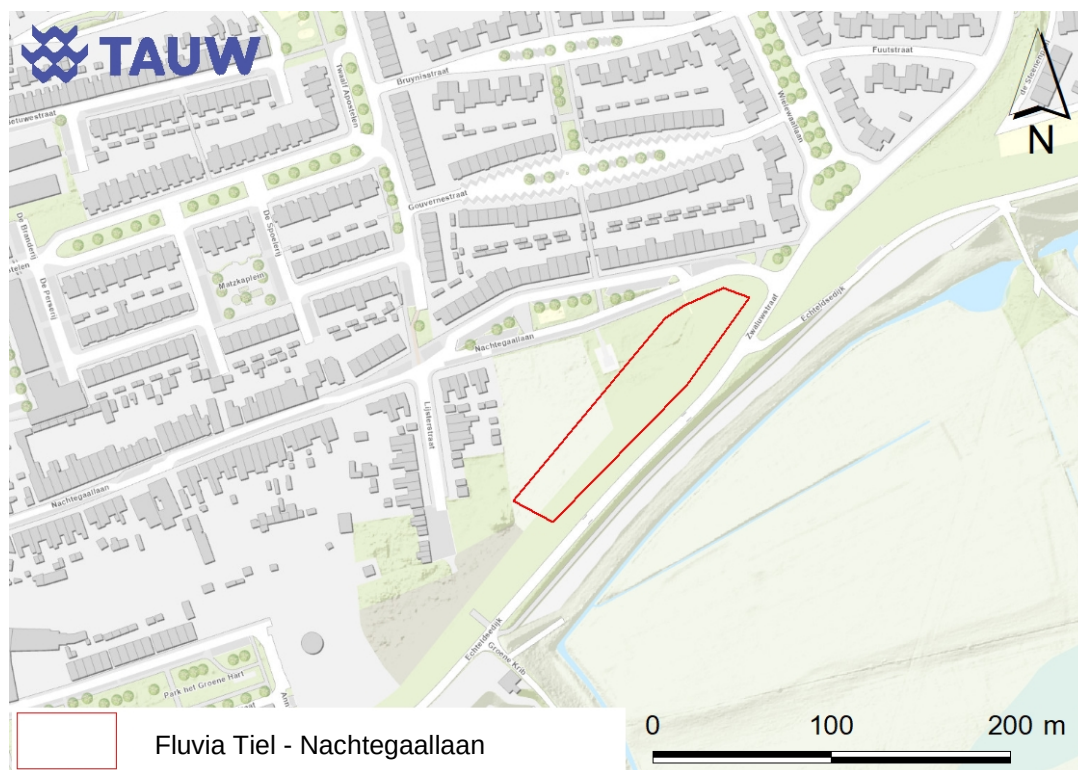
2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

2.1.1 Plangebied Fluvia Tiel- Nachtegaallaan

In het plangebied worden in de toekomst werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van een dijkversterking. Het is onbekend wanneer deze werkzaamheden worden uitgevoerd, dit gebied maakt geen deel uit van de dijkversterking Stad Tiel. Figuur 2.1 geeft de ligging van het plangebied weer. Figuur 2.2 geeft een impressie van het terrein weer. Het gaat om een weiland welke aan het talud van de dijk ligt. In het noordoostelijke deel is een fors braamstruweel aanwezig.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied Fluvia Tiel – Nachtegaallaan

Figuur 2.2 Braamstruweel (links) en het weiland in het plangebied (rechts)

2.2 Beoogde ontwikkeling

Voor een uitgebreide beschrijving van de dijkversterking wordt verwezen naar de reeds uitgevoerde natuurtoets (TAUW, 2019). De werkzaamheden ter plaatse bestaan uit het aanbrengen van een damwand al dan niet in combinatie met het binnendijs aanbrengen van een berm om de dijk te verstevigen. Bij de aanleg van een damwand dient het struweel (gedeeltelijk) te worden gerooid. Wanneer deze werkzaamheden plaatsingen is onbekend.

3 Wet natuurbescherming

Het beschermingsregime van de Wnb gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat het verboden is beschermde soorten te doden of vangen, te storen of verstoren en onder zicht te hebben of te vervoeren. Daarnaast geldt dat het verboden is voortplantingsplaatsen en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Als uit het nader onderzoek blijkt dat het plangebied een belangrijke functie vervult voor de onderzochte soorten, wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkelingen de staat van instandhouding van de soort beïnvloedt. De Wet natuurbescherming beschermt niet alleen de instandhouding van de soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de instandhouding van een soort en/of één of enkele individuen schaadt, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen en zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

De eventueel benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan. Deze mitigerende maatregelen vormen de basis van een ontheffingsaanvraag. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling. De mitigerende maatregelen dienen te worden getroffen om de functionaliteit van het gebied voor de beschermde soort en de staat van instandhouding van de soort te garanderen. Indien de mitigerende maatregelen voldoende worden geacht, wordt de ontheffing verleend. Aanvullend kan bevoegd gezag specifieke voorschriften aan het voornemen stellen.

4 Methoden

In de maanden maart tot en met april 2021 is door middel van cameraval onderzoek het gebruik van het plangebied door steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn geïnventariseerd. Hierbij is het protocol van de provincie Overijssel als leidraad gebruikt (Veldman & Troost, 2019). Op 19 maart 2021 zijn 1 losse cameraval, 1 marterbox en 1 struikrover verspreid in het plangebied geplaatst (zie figuur 4.1). De camera's zijn geplaatst op plekken in en langs het plangebied waar de kans op het treffen van beschermde soorten het hoogst werd geacht.

Figuur 4.1 Locatie cameravallen met nummer. 19: losse cameraval, 21: marterbox en 24: struikrover, plaats richting aangegeven met pijl

Hierbij is gelet op lijnvormige structuren en wissels in en langs de bosschage. Als lokstof zijn sardineblikjes voor de camera's geplaatst en is pindakaas op stokken voor de camera's gesmeerd. Op 9 april 2021 zijn de camera's gecontroleerd en voorzien van nieuwe batterijen. Op 29 april 2021 zijn alle camera's uit het veld gehaald tabel 4.1 geeft een overzicht van de verschillende data.

Een uitzondering op deze data is camera 19. Deze losse camera heeft na 9 april niet meer gefunctioneerd. Bij het verwijderen van de camera's op 29 april bleek dat de camera door een onbekend persoon is uitgezet. De 2 andere camera's hebben de volledige periode gefunctioneerd. Met de 2 methoden (marterbox en struikrover) zijn de te onderzoeken soorten goed waar te nemen (Veldman & Troost, 2019). Het uitgevoerde onderzoek is daarmee voldoende om uitsluitsel te geven over het voorkomen van beschermde functies van marterachtigen. Na het verwijderen van de camera's zijn de foto's geanalyseerd, Hierbij is voor iedere beschermde soort de locatie en het tijdstip van de waarneming genoteerd.

Tabel 4.1 Datum, type en locatie van geplaatste camera's voor onderzoek naar wezel, hermelijn en steenmarter

Camera	Type	Deelgebied	Datum plaatsing	Datum verwijdering
CAM 19	Losse camera	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	19 maart 2021	9 april 2021
CAM 21	Marterbox	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	19 maart 2021	29 april 2021
CAM 24	Struikrover	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	19 maart 2021	29 april 2021

5 Resultaten en effectenbepaling

5.1 Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter

De 3 geplaatste camera's hebben gezamenlijke totale periode van circa 15 weken geïnventariseerd. Op de foto's zijn katten, honden, muizen en vogels aangetroffen. Bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter zijn niet waargenomen.

Wel zijn beschermde maar vrijgestelde soorten aangetroffen zoals egel, bosmuis en gewone pad.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van de waargenomen Wnb soorten per camera. Figuur 5.1 geeft voorbeelden van de genomen foto's aan.

Tabel 5.1 Waargenomen soorten per camera

Camera	Type	Deelgebied	Aangetroffen Wnb soorten
CAM 19	Losse camera	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	Egel
CAM 21	Marterbox	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	Gewone pad
CAM 24	Struikrover	Fluvia Tiel - Nachtegaallaan	Bosmuis

Figuur 5.1 Voorbeelden van foto's genomen door de cameravallen. Vanaf linksboven met de klok mee: gewone pad, egel, huiskat en bosmuis

5.2 Effectbeoordeling

In het braamstruweel ten noorden van de Echteldsedijk zijn geen waarnemingen gedaan van bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Door het ontbreken van waarnemingen is de aanwezigheid van essentieel leefgebied en verblijfplaatsen van deze drie soorten uitgesloten. Het struweel en het weiland vormen geen beschermde functie voor bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Negatieve effecten op de soorten zijn daarmee uitgesloten.

Het rooien van het braamstruweel is niet ontheffing plichtig omdat effecten op de beschermde bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter zijn uitgesloten.

5.3 Zorgplicht en algemene broedvogels

Tijdens het cameraval onderzoek zijn onder de Wnb vrijgestelde soorten waargenomen. Deze soorten zijn bij een ruimtelijke ontwikkeling vrijgesteld. Het gaat om egel, bosmuis en gewone pad. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld geldt alsnog de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat men voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en hun directe leefomgeving.

Voor het rooien van het struweel geldt dat dit plaats dient te vinden buiten het kwetsbare seizoen voor egel. Verstoring van egel in zijn winterslaap dient te worden voorkomen, het struweel kan worden verwijderd van juni tot en met oktober. Het struweel dient daarnaast te worden verwijderd in de richting van het te behouden groen en op stapvoets tempo zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Het struweel is leefgebied voor algemene broedvogels zoals winterkoning, roodborst, koolmees, pimpelmees, ekster et cetera. Het struweel vormt hoogstwaarschijnlijk broedhabitat voor enkele van deze soorten. Het verstoren van een actief nest van deze soorten is verboden. Het rooien van het struweel dient om deze reden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (dit loopt van half maart tot en met half juli). Tijdens en net voor of na het broedseizoen dient een broedvogelcontrole te worden uitgevoerd.

6 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Waterschap Rivierenland heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor het uitvoeren van een dijkversterking in gebied Fluvia Tiel – Nachtegaallaan.

6.1 Effecten beoogde ontwikkeling

Er is nader onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde functies van bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. Door het plaatsen van cameravallen is onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het struweel en het weiland door bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Er zijn geen waarnemingen gedaan van bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Uit het onderzoek blijkt dat de aanwezigheid van essentieel leefgebied en verblijfplaatsen van deze 4 soorten is uitgesloten.

Voor het rooien van het struweel is voor de soorten bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist.

Voor wat betreft de zorgplicht en voor algemene broedvogels gelden wel maatregelen. Met inachtneming van de volgende maatregelen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en wordt verstoring van actieve nesten van algemene broedvogels voorkomen.

- Voor het rooien van het struweel geldt dat dit plaats dient te vinden buiten het kwetsbare seizoen voor egel, het struweel kan worden gerooid buiten de winterslaap, werkzaamheden uitvoeren van juni tot en met oktober
- Het struweel dient daarnaast te worden verwijderd in de richting van het te behouden groen en op stapvoets tempo zodat aanwezige dieren kunnen vluchten
- Het rooien van het struweel dient uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (dit loopt van half maart tot en met half juli). Tijdens en net voor of na het broedseizoen is de kans aanzienlijk dat er broedende vogels aanwezig zijn. Er dient dan een broedvogelcontrole te worden uitgevoerd. Overleg met een ter zake kundig ecooloog wanneer een broedvogelcontrole nodig is
- Bij het aantreffen van broedende vogels dient een verstoringsvrije zone aangehouden te worden waarbinnen niet wordt gewerkt totdat de vogels is uitgebroed. Houd er rekening mee dat in dat geval mogelijk niet alle werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden

Rekening houdend met de egel en broedvogels dient het struweel te worden verwijderd vanaf half juli tot en met oktober. Of een broedvogelcontrole nodig is dient te worden overlegd met een ter zake kundig ecooloog.

7 Literatuur

Liefting, W., Bolle, H. en Boelens, K., Voortoets en natuurtoets dijkversterking Stad Tiel. TAUW (2019) rapportage met kenmerk R002-1266919HLB-V03.

Sanders, V., Aanvullende natuurtoets Dijkverzwaring Tiel, toetsing aan de Wet natuurbescherming, deelgebied Fluvia Tiel. TAUW, 2021 rapportage met kenmerk R023-1274666VSX-V01-mwl-NL.

van Oosterhout, M., Nader onderzoek ecologie. TAUW (2020a) rapportage met kenmerk R004-1266919MFO-V02-bom-NL.

van Leeuwen, T., e.a., Nader onderzoek flora, vleermuizen en bomen. TAUW (2020b) rapportage met kenmerk R013-1274666TLS-V02.

Veldman, J. en Troost, C., 2019. Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel EDO-registratiekenmerk 2019/0142003.

Vergeer, J.W., A.J. van Dijk, A. Boele, J. van Bruggen en F. Hustings, 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.